

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D.,
ve věci

žalobce: S. L., narozený dne X
bytem X
zastoupený opatrovnící A. K., narozenou dne X
bytem X
adresa pro doručování X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhal přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 2. 8. 2024, č. j. X, kterým byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 1. 2024, č. j. X. Uvedeným rozhodnutím ze dne 31. 1. 2024 zamítla žalovaná žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „Institut“) ze dne 16. 1. 2024 byl žalobce uznán invalidním v prvním stupni invalidity, jelikož pokles jeho pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činil 45 %, avšak ke dni vzniku invalidity dne 16. 6. 2020 žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění.

Žaloba

2. V žalobě žalobce namítal, že napadené rozhodnutí je v rozporu s § 38, § 39 a § 42 zákona o důchodovém pojištění, s vyhláškou č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“) a rovněž s § 2 odst. 4, § 3, § 6 odst. 2, § 8, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
3. Namítal, že posudek vypracovaný v námitkovém řízení je v rozporu s podkladovou zdravotnickou dokumentací. Žalovaná se s mezerovitostí a nepřesvědčivostí posudku dostatečně nevypořádala a hodnotila jej jako závazný podklad, přičemž se rovněž nevypořádala s dalšími podklady rozhodnutí, zejména s lékařskými zprávami.
4. Žalobce vyjádřil souhlas s tím, že rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla určena smíšená porucha osobnosti, která je uvedena v kapitole V., položce 7 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Měl však za to, že byla nesprávně hodnocena závažnost funkčního postižení poruchy osobnosti, a tedy nesprávně podřazena pod jednotlivou položku dané kapitoly. V této části je dle žalobce posudek v rozporu s principem individualizace, neboť posudkový lékař provedl pouze formalistickou negaci rozhodujících obecných kritérií a nevypořádal se s konkrétními námitkami.
5. Konstatoval, že v jeho případě je naplněno více alternativních posudkových kritérií, která sama o sobě musí vést k závěru, že se jedná o těžké postižení. Uvedl, že trpí smíšenou poruchou osobnosti, která je provázena hraničně lehkou až středně těžkou mentální retardací, jíž je třeba nutno hodnotit jako závažné duševní postižení. Žalobce namítal, že toto posudkové kritérium nebylo na rozdíl od ostatních posudkových kritérií uvedených v kapitole V., položce 7 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, v posudkovém zhodnocení vůbec zmíněno. Uvedl, že posudkový lékař konstatoval, že se v jeho případě jedná o vedle sebe stojící duševní poruchy, ale pro účely hodnocení závažnosti tento fakt opomněl. Navíc posudkový lékař negoval existenci chronické duševní poruchy vyvolané psychoaktivními látkami, která má charakter dalšího duševního postižení provázejícího smíšenou poruchu osobnosti.
6. Žalobce posudek označil za mezerovitý, neboť posudkový lékař nezohlednil halucinatorní stavy, které byly objektivizovány zdravotnickou dokumentací. Měl za to, že v jeho případě byla naplněna rozhodná kvalifikující kritéria na jejichž základě je nutno rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve formě smíšené poruchy osobnosti hodnotit jako těžké postižení dle kapitoly V., položky 7c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, u které činí pokles pracovní schopnosti 70 %. Dle žalobce se posudkový lékař opomněl vypořádat s rozhodujícími posudkovými kritérii, což mělo za následek nedosažení míry invalidity III. stupně, a tedy nenaplnění podmínek invalidity z mládí ve smyslu § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. V návaznosti na to nemohl splnit podmínky nároku na invalidní důchod, neboť před dosažením zletilosti, a tedy též před okamžikem vzniku

invalidity, nezískal žádné doby pojištění ve smyslu § 40 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 42 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění.

7. Dále žalobce namítal, že stanovení vzniku invalidity dnem 16. 6. 2020 je zcela nepřesvědčivé, neboť se nemohl stát invalidním podle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění v době, kdy nedokončil povinnou školní docházku. Konstatoval, že dle posudku vypracovaného v námitkovém řízení byl okamžik vzniku invalidity stanoven dnem 19. 3. 2021. Dodal, že smíšená porucha osobnosti byla potvrzena psychiatrickým vyšetřením MUDr. M. ze dne 6. 1. 2021. Žalobce měl za to, že pokud invalidity vznikla dnem potvrzujícího vyšetření ošetřujícího psychiatra MUDr. M., pak den vzniku invalidity byl určen zcela arbitrárně a v rozporu s § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění jakož i s judikaturou Nejvyššího správního soudu, zejména s rozsudkem ze dne 10. 7. 2018, č. j. 1 Ads 82/2018-30. Poznamenal, že jeho invalidita vznikla v přesně neurčeném okamžiku přede dnem nabytí jeho zletilosti a tedy nikdy nenabyl pracovní schopnosti, tedy ta ani nemohla poklesnout.
8. Žalobce uvedl, že se v jeho případě jedná o invaliditu z mládí ve smyslu § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, tedy, že jeho zdravotní stav odpovídá invaliditě III. stupně, jeho invalidita vznikla před dosažením 18 let věku a nárok na invalidní důchod mu tedy vznikl dosažením 18 let věku dnem 3. 11. 2021. Skutečnost, že se jedná o invaliditu z mládí je zřejmá z podkladové zdravotní dokumentace, dle které trpí třemi svěbytnými duševními poruchami, k jejichž rozvoji došlo před dosažením 18 let věku. Těmito postiženími trpěl již jako nezletilý soustavně, bez jakéhokoliv pozitivního progresu a trpí jimi i nadále. Na podporu své argumentace navrhl žalobce provedení důkazu napadeným rozhodnutím a vypracováním posudku Posudkovou komisí.

Vyjádření žalované

9. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě stručně zrekapitulovala dosavadní průběh správního řízení, shrnula relevantní právní úpravu a uvedla, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě lékařského posudku ze dne 15. 5. 2024, podle kterého od dne 19. 3. 2021 poklesla pracovní schopnost žalobce o 55 %. Konstatovala, že posudek splňuje náležitosti úplnosti, správnosti a přesvědčivosti. Žalovaná dodala, že posudkový lékař zdůvodnil změnu data a stupně invalidity, přičemž posoudil zdravotní stav žalobce, vyšel ze zdravotního stavu žalobce doloženého výsledky funkčních vyšetření a hodnotil lékařské zprávy a nálezy. Žalovaná upozornila, že důvodem uznání invalidity nejsou subjektivní pocity a úvahy zástupkyně žalobce, neboť se vychází jediné z objektivně zjištěného zdravotního stavu posudkovými lékaři dle platné vyhlášky o invaliditě. Připomněla, že jediné lékař se specializací posudkového lékařství je ze zákona oprávněn posoudit zdravotní stav žadatele o důchod. Žalovaná dodala, že jelikož žalobce nebyl uznán invalidním z mládí, tak zcela správně posuzovala obě zákonné podmínky pro vznik nároku na invalidní důchod. S ohledem na žalobu navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení.
10. Směrem k posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem žalovaný uvedla, že tímto posudkem byl žalobce uznán invalidním pro invaliditu prvního stupně, a to od 16. 6. 2020. Jelikož žalobce nebyl uznán invalidním z mládí a ke dni 16. 6. 2020 nezískal potřebnou dobu pojištění, tak žalobě nelze vyhovět a navrhla proto zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

Vyjádření žalobce

11. Ve vyjádření k posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem ze dne 22. 5. 2025 (doručenému soudu dne 29. 5. 2025) žalobce uvedl, že ze strany zdejšího krajského soudu jsou posudky Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem v případech posuzování zdravotního stavu osob trpících duševními chorobami soustavně hodnoceny jako nepřesvědčivé. Dodal, že zdejší soud k těmto závěrům dospívá v řízeních týkajících se nároků na příspěvek na péči. Podle žalobce je však nutno tyto závěry obdobně vztáhnout i na hodnocení posudků vypracovaných v řízeních týkajících se invalidních důchodů. Žalobce uvedl, že posudek Posudkové komise ze dne 17. 3. 2025 je nepřesvědčivý z důvodu vnitřní rozpornosti a zjevného rozporu mezi posudkovým zhodnocením a podkladovou zdravotnickou dokumentací.
12. Závěr, že trpí lehkou mentální retardací označil za rozporný se skutkovými zjištěními i se zdravotnickou dokumentací, včetně soudně znaleckého posudku vypracovaného ve věci posouzení jeho svéprávnosti. Podotkl, že v posudkovém hodnocení je opakovaně konstatováno, že v jeho případě se jedná o mentální retardaci na pomezí lehkého až středně těžkého stupně s výrazným podílem disharmonického vývoje, což je zejména uvedeno v soudně znaleckém posudku ze dne 31. 1. 2023. Dle žalobce bylo úkolem posudkové komise přijmout přesvědčivý závěr o stupni jeho mentální retardace, protože pro účely posuzování invalidity je tento rozdíl ve stupni mentální retardace zcela zásadní. Odůvodnění tohoto posudkového závěru je dle žalobce nepřesvědčivé a neúplné. Jakkoli posudková komise konstatovala, že u žalobce bylo prokázáno IQ 63 (zjištěno v jeho 10 letech), tak opomněla, že hodnota IQ se v průběhu vývoje člověka mění. Žalobce dále uvedl, že zjištění posudkové komise, podle něhož nebylo hodnocení IQ žalobce v době jeho zletilosti provedeno na základě standardizovaných metod, není relevantním důvodem pro úplné odmítnutí zjištěné hodnoty, zvláště za situace, kdy je tomuto vyšetření přikládána vysoká relevance, neboť se od něj odvozuje okamžik vzniku invalidity. Dle žalobce posudková komise rovněž opomněla, že závěr o hraničně středně těžké mentální retardaci byl konstatován i soudně znaleckým posudkem. Pokud měla posudková komise za to, že mělo být jeho IQ hodnoceno standardizovaným vyšetřením, tak mělo být doplněno, např. při jednání posudkové komise nebo měl být vyzván, aby vyšetření podstoupil. Žalobce měl za to, že jeho zdravotní postižení mělo být hodnoceno podle kapitoly V., položky 8c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tedy jako středně těžká mentální retardace.
13. Současně žalobce namítal, že závěr o neexistenci invalidity z mládí je nepodložený. S ohledem na neúplnost a nepřesvědčivost posudku ohledně stanovení stupně mentální retardace, tak stanovená invalidita nemůže najít odraz ve vzniku nároku na invalidní důchod, neboť ten dle § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, vznikne pouze v případě invalidity III. stupně.
14. Dle žalobce nelze posudek posudkové komise hodnotit jako úplný, objektivní a přesvědčivý důkaz, a to zvláště při porovnání se soudně znaleckým posudkem ze dne 31. 1. 2023. Žalobce navrhl, aby soud doplnil dokazování vypracováním srovnávacího posudku u jiné posudkové komise nebo vypracováním znaleckého posudku.

Ústní jednání

15. Při ústním jednání před soudem konaném dne 10. 9. 2025 opatrovnice žalobce uvedla, že žádost o invalidní důchod byla žalobci opakovaně zamítnuta a dle jejího názoru to není

v pořádku, neboť je zřejmé, že není schopen řady činností včetně práce. Dodala, že žalobce se chová jako pěti až šesti leté dítě, bojí se být sám a napadené rozhodnutí je vůči němu nespravedlivé.

16. Pověřená pracovnice žalované při tomtéž jednání odkázala na písemné vyjádření k žalobě a po provedeném dokazování uvedla, že posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 3. 2025 shledává úplným, objektivním a přesvědčivým.
17. Soud ve věci provedl dokazování protokolem z jednání Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 3. 2025 a dále posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 3. 2025.
18. Soud dále v souladu s § 52 s. ř. s. pro nadbytečnost neprovedl žalobcem navržené dokazování vypracováním srovnávacího posudku jinou posudkovou komisí či vypracování znaleckého posudku. Pro nadbytečnost soud rovněž neprovedl k návrhu žalobce důkaz napadeným rozhodnutím, neboť uvedená listina je součástí správního spisu, kterým se dokazování v soudním řízení správním neprovádí.

Posouzení věci soudem

19. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
20. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a provedeném ústním jednání, při kterém se provádělo dokazování zdravotním posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) ze dne 17. 3. 2025, který nechal vypracovat soud pro účely předmětného řízení, dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
21. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku lékařky MUDr. J. M. pověřené vypracováním posudku pro Institut, která při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti dne 15. 5. 2024 posoudila zdravotní stav žalobce a dospěla k odlišnému závěru, než je předchozí závěr posudkové lékařky Institutu MUDr. I. K. ze dne 16. 1. 2024. MUDr. K. stanovila datum vzniku invalidity na 16. 6. 2020. Uvedla, že v období od 16. 6. 2020 do 26. 12. 2023 bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 8b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s mírou poklesu pracovní schopnosti 35 %. Posudková lékařka současně určila, že v období od 27. 12. 2023 byla u žalobce shodná rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, ale míra poklesu pracovní schopnosti žalobce již činila 45 %. MUDr. M. označila za rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

na pokles jeho pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 7b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a dospěla k závěru, že u žalobce došlo k poklesu procentní míry pracovní schopnosti 45 %. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu se podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvyšuje tato hodnota o 10 %, celkově činí 55 %. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno na 19. 3. 2021.

22. Podle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
23. Podle § 40 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění činí potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce ve věku
 - a) do 20 let méně než jeden rok,
 - b) od 20 let do 22 let jeden rok,
 - c) od 22 let do 24 let dva roky,
 - d) od 24 let do 26 let tři roky,
 - e) od 26 let do 28 let čtyři roky a
 - f) nad 28 let pět roků.
24. Podle § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.
25. Podle § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění má na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nárok též osoba, která dosáhla aspoň 18 let věku, má trvalý pobyt na území České republiky a je invalidní pro invaliditu třetího stupně, jestliže tato invalidita vznikla před dosažením 18 let věku a tato osoba nebyla účastna pojištění po potřebnou dobu (§ 40). Za invaliditu třetího stupně se pro účely věty první považuje též takové omezení tělesných, smyslových nebo duševních schopností, které má za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění. Při posuzování invalidity pro účely nároku na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně podle věty první se neprovádí srovnání se stavem, který byl u osoby uvedené ve větě první před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 39 odst. 3 věta druhá).
26. Podle § 39 odst. 1 až 5 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
27. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

28. Při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
- a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
29. Za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.
30. Způsob posouzení a procentní míry poklesu pracovní schopnosti, co se rozumí zcela mimořádnými podmínkami, způsob zhodnocení a využití zachované pracovní schopnosti podle § 39 odst. 4 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, pak stanovuje prováděcí předpis, konkrétně vyhláška o posuzování invalidity.
31. Soud podotýká, že z § 2 odst. 3 této vyhlášky přitom vyplývá, že je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.
32. V projednávané věci byly žádost žalobce o invalidní důchod i jeho námitky zamítnuty s odůvodněním, že ačkoli z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 35 %, resp. 55 %, nesplnil žalobce potřebnou dobu pojištění pro nárok na invalidní důchod. Závěr žalované, že žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění, žalobce ve správním řízení ani v žalobě nijak nerozporoval.
33. Soud připomíná, že podle obou posudků o invaliditě vypracovaných ve správním řízení byl žalobce ke dni vzniku invalidity (16. 6. 2020, resp. 19. 3. 2021) mladší 18 let. Proto bylo třeba zjistit, zda žalobce splnil podmínku stanovenou v § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, tedy jestli měl nárok na invalidní důchod III. stupně, tj. zda nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 70 %.
34. Soud se nespokojil se závěry posudku ze dne 15. 5. 2024, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci předmětného soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 v návaznosti na § 77 s. ř. s. odborný posudek od posudkové komise, která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posouzení zdravotního stavu žalobce. Tato komise nově posoudila celkový stav žalobce, dále také posoudila pokles jeho pracovní schopnosti a zaujala posudkový závěr o invaliditě žalobce a stanovila datum vzniku invalidity.

35. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované dotyčnou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 17. 3. 2025. Žalobce jednání komise byl přítomen. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů relevantních pro souzenou věc a spisové dokumentace Institutu Děčín pak posudková komise dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (tj. k 2. 8. 2024) byl žalobce invalidní pro invaliditu prvního stupně ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, neboť u něj byl shledán pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu toliko o 45 %. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno na 16. 6. 2020, a to psychologickým vyšetřením.
36. Komise konstatovala, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 8b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a to mentální retardace. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti dle tohoto zařazení je 45 % (rozmezí určené pro toto postižení je 30 % až 45 %). Procentní míra poklesu pracovní schopnosti nebyla ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky o posuzování invalidity měněna. Posudková komise uvedla, že u žalobce byla prokázána lehká mentální retardace (IQ 63), snížená úroveň sociálních dovedností a snížené ovládací a rozpoznávací schopnosti. Žalobce je orientovaný osobou, ve známém prostředí se orientuje dobře, časově orientován nepřesně, v kvalitě situace se orientuje v hrubých rysech. Dominuje psychosociální nezralost, závislost na blízkém a známém prostředí, je narušena schopnost úsudku. Vysvětlila, že i vzhledem k přítomnosti smíšené poruchy osobnosti s problematickou adaptací na standardní psychosociální stresory stanovila horní hranici procentuálního rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 45 %.
37. Dále uvedla, že se neztotožnila se závěrem posudkové lékařky v námitkovém řízení a nezařadila zdravotní postižení do kapitoly V., položky 7b – středně těžká porucha osobnosti, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, protože ačkoli se u žalobce jedná o stav s podstatným narušením pracovního a společenského fungování, dominujícím problémem je dle soudně znaleckého posudku mentální retardace. Dodala, že zdravotní postižení také nezařadila do položky 7c téže kapitoly, jelikož se nejedná o těžkou poruchu osobnosti provázenou jiným duševním onemocněním, psychopatologické projevy nejsou dle psychiatrického nálezu MUDr. M. projevem endogenní psychózy a žalobce nemusel být z důvodu psychotických projevů hospitalizován na psychiatrických lůžkách.
38. Posudková komise rovněž vysvětlila, že zdravotní postižení nezařadila do kapitoly V., položky 8c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, neboť se nejedná o středně těžkou mentální retardaci. Žalobce je schopen jednoduchých fyzických a sociálních aktivit, ovládací a rozpoznávací schopnosti u něj nejsou těžce sníženy ani nevymizely. Při vyšetření při jednání posudkové komise byl klidný, spolupracoval, odpovídal a reagoval adekvátně situaci.
39. Posudková komise se rovněž vyjádřila k invaliditě podle § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění (invalidita z mládí). Uvedla, že podmínkou kromě vzniku před 18 rokem je

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

invalidita III. stupně a neschopnost přípravy na budoucí povolání, což úroveň intelektových schopností žalobce při důsledném výchovném vedení nevylučovala. Dodala, že žalobce nemá vstřípený pravidelný režim a pracovní návyky, což ale není důvodem neschopnosti výkonu jednoduchých pomocných prací.

40. Závěrem komise uvedla, že žalobce byl schopný jednoduché fyzické práce bez vyšších nároků na mentální schopnosti pod dohledem v chráněném prostředí ve zkráceném úvazku.
41. Po zhodnocení výše předestřených důkazů, které byly provedeny při soudním jednání, soud konstatuje, že posudková komise jednala v řádném složení, že její posudek, jenž soud hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Žalobce byl přítomen při jednání komise.
42. Lékaři Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem přitom dospěli ke stejné kvalifikaci postižení žalobce jako posudková lékařka Institutu Děčín. Výsledným posouzením tedy bylo zjištěno, že žalobce dosahuje 45 % míry poklesu pracovní schopnosti, takže z této skutečnosti je patrné, že žalobce nesplnil podmínku invalidity III. stupně dle zákona o důchodovém pojištění, a to minimálně 70 % míru poklesu pracovní schopnosti.
43. Dále soud uvádí, že se ztotožnil s posudkovým závěrem komise a za daného stavu věci soud neshledal potřebu, aby byl doplňován výše citovaný posudek posudkové komise či aby byl případně ve věci vypracováván další posudek jinou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí nebo dokonce aby bylo přikročeno ke znaleckému zkoumání zdravotního stavu žalobce. Závěr soudu o tom, že v daném případě již nebylo zapotřebí provádět nějaké další dokazování, koresponduje s ustálenou judikaturou správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu (viz např. jeho rozsudky ze dne 25. 6. 2003 č. j. 2 Ads 9/2003-50, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 150/2004, nebo ze dne 28. 8. 2003 č. j. 5 Ads 22/2003-48 či ze dne 12. 3. 2009 č. j. 3 Ads 143/2008-92).
44. V předmětné věci soud proto v intencích § 52 s. ř. s. neprovedl žalobcem navrhovaný důkaz vypracováním srovnávacího posudku či znaleckého posudku pro nadbytečnost, neboť zdravotní stav žalobce byl dle soudu spolehlivě zjištěn na základě posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem ze dne 17. 3. 2025.
45. Soud konstatuje, že ačkoliv posudková lékařka v námitkovém řízení stanovila datum vzniku invalidity žalobce (13. 9. 2021) odlišně od posudkové lékařky Institutu Děčín a posudkové komise (16. 6. 2020), tak všichni posudkoví lékaři vždy shodně stanovili vznik invalidity před dovršení 18 let věku žalobce, které nastalo dne 3. 11. 2021. Obě posudkové lékařky ve správním řízení i posudková komise se i přes rozdílné určení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce rovněž shodly, že v případě žalobce se nejedná o invaliditu III. stupně (dle námitkového řízení II. stupeň, dle posudkové lékařky Institutu Děčín a posudkové komise pouze I. stupeň). Z výše uvedeného je zřejmé, že ačkoliv invalidita žalobce vznikla před dovršením jeho 18 let věku, tak žalobce nesplnil druhou podmínku stanovenou v § 42 odst. 1 pro vznik tzv. invalidity z mládí, kterou je invalidita III. stupně.
46. Jelikož se u žalobce nejednalo o tzv. invaliditu z mládí, bylo pro vznik nároku na invalidní důchod nutné, aby žalobce kromě splnění zdravotní podmínky (tj. poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 %), splnil i podmínku získání potřebné doby pojištění, která

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

v případě žalobce podle § 38 písm. a) ve spojení s § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění činila 2 roky. Ze správního spisu je však zřejmé, že žalobce potřebnou dobu pojištění nezískal, což sám ani nijak nerozporoval.

47. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji ve výroku rozsudku I. podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
48. Současně soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve výroku rozsudku II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 10. září 2025

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce